Lerarenopleiding Thomas More Kempen

Campus Turnhout
Campus Blairon 800
2300 Turnhout
Tel: 014 80 61 01

Campus Vorselaar
Lepelstraat 2
2290 Vorselaar
Tel: 014 50 81 60

Ontwerp leeractiviteit 2019-2020

Is dit document nieuw voor je, klik dan even op het tekstballonnetje hiernaast * →.

Naam student(e):	Niels De Witte			
Opleiding:	**Bachelor Lager Onderwijs**		**Niveau**	**1 ☐ 2☐ 3 ☒**
Stageschool:			**Mentor(en)**	
Leerlingen:	**Leerjaar/groep**	5de leerjaar	**Aantal leerlingen**	
Leergebied(en):	Nederlands			
	Kies			
	Kies			
Onderwerp activiteit:	Taal: spreekwoorden en gezegdes			
	☒ **Nieuwe leerstof**	☐ **Herhaling**	☐ **Andere:**	
Timing:	**Datum**			**Begin- en einduur**
Focusdoel*:	Jullie leren vandaag nieuwe spreekwoorden en gezegdes. We vertrekken vanuit het spreekwoord 'Na regen komt zonneschijn' en behandelen nog enkele andere spreekwoorden uit het dagelijks leven.			
Situering focusdoel*:	**Situering in het leerplan** (ca. 4 leerplandoelen)			
	NL-TBS-02.22 De leerlingen reflecteren op gebruik en betekenis van figuurlijk taalgebruik. NL-TBS-02.23 De leerlingen reflecteren op gebruik en betekenis van frequent gebruikte spreuken, spreekwoorden en uitdrukkingen. NL-LUI-DV-D03.02.08 De leerlingen kunnen een onbegrepen woord of uitdrukking noteren en de betekenis daarvan opzoeken in een woordenboek.			
	Concretisering focusdoel (ca. 4 doelen)			
	De leerlingen kunnen letterlijk en figuurlijk taalgebruik onderscheiden. De leerlingen begrijpen figuurlijk taalgebruik. De leerlingen kunnen spreekwoorden opzoeken in het woordenboek.			
Beginsituatie*:	**Inhoudelijke beginsituatie**			
	Leerlingen hebben al geleerd over figuurlijk taalgebruik. Ze kennen al enkele spreekwoorden en gezegdes. Ook leerden ze al om woorden op te zoeken in een woordenboek. Normaal gezien weten ze hoe ze deze moeten gebruiken.			
	Leef- en ervaringswereld van de leerlingen			
	Leerlingen zullen in hun leven soms figuurlijk taalgebruik tegenkomen. Sommigen hebben dit misschien al zelf gebruikt of gaan dit in de toekomst zeker gebruiken. Opzoeken in een woordenboek is niet echt meer van deze tijd maar sommige leerlingen zullen dit misschien nog gebruiken. Nu gebruiken we het internet om de betekenis van woorden of zinnen op te zoeken. Hun grootouders of zelfs de ouders hebben dit ongetwijfeld nog gedaan.			
	Organisatorische beginsituatie			
	De les gebeur klassikaal. Leerlingen werken dus gewoon vanop hun plaats. De leerkracht geeft een klassikale instructie waarna leerlingen zelfstandig aan de slag kunnen.			
	Gedifferentieerde beginsituatie van de leerlingen			

	Leerlingen mogen op hun eigen tempo werken. Voor de snellere leerlingen is er een extra oefening voorzien die ze kunnen maken wanneer ze klaar zijn.
	Andere
Teamteaching*:	
Inhoudsanalyse*:	**Inhoudelijke essentie**
	De leerlingen leren vandaag over figuurlijk taalgebruik. Ze leren dat mensen soms spreekwoorden of gezegdes gebruiken in hun taalgebruik. Ze leren de betekenis van verschillende spreekwoorden. Ze zoeken eerst zelf naar de betekenis. Na regen komt zonneschijn: Ook al zit iets tegen, uiteindelijk komt alles goed. Zwart van het volk: Heel druk. De bloemetjes buiten zetten: Ze zijn aan het feesten, ze drinken veel. Het hoofd laten hangen: Het opgeven. Een kat in een zak kopen: Een miskoop doen. Ook leren ze opnieuw om deze spreekwoorden op te zoeken in een woordenboek. Ze weten dat ze naar de eerste letter van het woord moeten kijken omdat een woordenboek alfabetisch is. Ze zoeken dus alfabetisch de eerste letter van het te zoeken woord. Als ze dit gevonden hebben kijken ze naar de tweede letter en zo verder. Uiteindelijk zullen ze het woord vinden. Ze leren dat krantenkoppen soms figuurlijk taalgebruik zijn. 'Buiten het stadion zag het zwart van het volk' bijvoorbeeld. Ze leren ook om zelf spreekwoorden of gezegdes te maken. Ze leren dus zelf figuurlijk taalgebruik gebruiken.
	Inhoudelijke stappen
	We bekijken eerst enkele krantenkoppen en bekijken dan het kadertje rond figuurlijk taalgebruik. Vervolgens bekijken we nog meer krantenkoppen waarbij de leerlingen nadenken over de betekenis en ze zoeken dit ook op in een woordenboek. Snellere leerlingen kunnen nog een extra oefening maken. Om af te sluiten bedenken de leerlingen zelf een leuke krantenkop in figuurlijk taalgebruik.
	Inhoudelijke valkuilen en moeilijkheden
	Leerlingen nemen de krantenkoppen letterlijk. Ze hebben moeite met opzoeken in een woordenboek.
	Kernbegrippen
	Figuurlijk, spreekwoord en gezegde, krantenkop, …
Gebruikte bronnen*:	Taalkanjers
Bijlagen*:	Werkblaadje: Werkblaadje Nederlands.docx
Materiaal:	Werkblaadje, bord, woordenboeken
Terugblik leeractiviteit*:	
Feedback van mentor op voorbereiding:	

VERLOOP LEERACTIVITEIT

Oriëntatiefase	
5 min	De leerkracht vraagt aan de leerlingen waar ze aan denken bij de zin 'na regen komt zonneschijn'. (alles komt uiteindelijk goed, het weer, …) Wat stellen deze korte uitspraken voor? (een spreekwoord) De leerkracht deelt het lesdoel mee. Jullie leren vandaag nieuwe spreekwoorden en gezegdes.
Leerfase 1 (verwervingsfase)	
20 min	Leerkracht overloopt het kadertje op het werkblaadje samen met de leerlingen. Wat is letterlijk en figuurlijk taalgebruik. LK noteert 3 krantenkoppen op het bord. • Het dak eraf in de refter. • Basisschool in de bloemetjes gezet. • Onderbroeken achter de hand gehouden voor de Warmste Week. **LK stelt hierbij de volgende vragen** • Waarover zouden de artikelen bij deze krantenkoppen gaan? (eigen antwoord) • Denk je dat de krantenkoppen verzinsels of nonsens zijn, of dat ze toch nog een ernstige betekenis hebben? Waarom? (eigen antwoord) • Moeten de artikelen in een krant altijd waarheidsgetrouw zijn? Waarom? (Ja, het is de bedoeling dat een krant de realiteit weergeeft, de informatie moet betrouwbaar zijn zodat de lezer weet: dat wat in de krant staat, is echt waar.) • Kennen jullie voorbeelden van artikelen waarin wél overdreven en verzonnen wordt? (In sommige roddelbladen verschijnen heel wat artikelen over bv. beroemdheden die niet of slechts de halve waarheid beschrijven.) We bekijken daarna samen oefening 1. Leerlingen gaan zelfstandig aan de slag met deze oefening. Na 5 min bekijken we deze oefening samen.
Leerfase 2 (verwerkingsfase)	
20 min	Leerlingen gaan vervolgens zelfstandig aan de slag met de oefeningen op het werkblaadje. Leerkracht legt alle oefeningen eerst nog grondig uit aan de leerlingen. Bij oefening 2 verbind je het juiste spreekwoord met de juiste prent. Je denkt ook zelf na wat de krantenkoppen betekenen. Bij oefening 3 ga je in het woordenboek op zoek naar de betekenis van de krantenkoppen. Leerlingen die sneller klaar zijn met de oefeningen mogen beginnen aan oefening 4. Deze is voorzien voor snellere werkers. Ze lossen de rebus op. Vervolgens gaan de leerlingen zelfstandig aan de slag. Leerkracht loopt rond en helpt en ondersteunt waar nodig.
Slotfase	
5 min	Leerlingen denken zelf aan een situatie en bedenken hier een leuke krantenkop voor. Ze verwerken in de titel een spreekwoord of gezegde.

Ben je klaar ? Check dan even of je niets vergeten bent. Gebruik hiervoor eventueel het memo-lijstje bij de opmerkingen